

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLICKÉ NOVINY
 VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠESTNÁST STRANÁCH

Predplatná cena :
 Na celý rok — — 4 koruny — hal.
 Na pol roka — 2 " — "
 Na štvrt roka — 1 " 20 "
Jednotlivé číslo 8 hal.

Zodpovedný redaktor :
 Dr. ALEXANDER ERNSZT,
 pap. komorník.
Majiteľ a vydavateľ :
 JAN MOLNÁR.

Redakcia a vydavateľstvo :
 Budapest, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám.
 sem sa majú posielat' predplatky, jako dopisy do novin
 ohlásky a náhodné reklamacie. Cena jedneho 5 stĺpcovéne
 nonpareill riadku 3) hl. Rukopisy sa naspak nedávajú.

Nenie ho tu, z mrtvých vstal, ako pravil.

Vstal z mrtvých.

To mysleli židáci, že s ukrižovaním vskutku usmrtili Krista, a že božského Majstra, ktorého oni nenávideli, na večné veky prehltol hrob. Radovali sa, že Syn nazaretského tesara nebude viac vyučovať ľud, a že ich nebude viac karhať pre ich zlosť a hriechy. Tam leží v tmavom hrobe nevládne.

Ale nie tak sa stalo. Svetlo slnka nikto nezahasi, tak podobne ani božské svetlo nemohlo zostať v tmavom hrobe. Anjel boží, akožto zvestovateľ z mrtvých vstánia Ježišovho zostúpil z neba, a na hriechnej zemi zavznelo prvé: Alleluja. Kristus vstal z mrtvých, ako to predpovedal. Alleluja! Veselme sa!

S týmto prevládal smrť a k peklu prikuval diabla. Drevo spasenia: kríž svätý slávoleskom je ovenčený. Od židov potupený Kristus millionom duší zostane Bohom spravodlivým.

Kristus z mrtvých vstal. A myšlienka táto obsahuje v sebe všetku nádej, potechu a spásu našu. Pri prázdnom hrobe Kristovom poteší sa duša naša, a nadobudne novej sily a pevnej nádeje, že jednúc aj ona vstane z hrobu vífazne. Sladký cit Kristovho vífazstva naplní dušu našu. Cítíme že to vífazstvo je aj naše, veď Kristus za nás umrel a za nás vstal z mrtvých. Je to vífazstvo celého kresťanstva.

Alleluja! Alleluja!

Trúchlivá príroda oblečie sa do nového rúcha. Srdcia bojazlivých učedníkov Majstra, naplní nevysloviteľná oduševnenosť a smelosť, ba ešte aj rímskeho vojaka, ináč pohana, nohy k zemi prikuje tá zázračná udalosť.

Smrť Ježiša Krista bolo vífazstvo nad hriechom, nad diablom a nad všetkým čo uchváti dušu človeka z cesty spásy večnej. Premoženie je to vábenia a sľubov diabla. Skriesenie Jeho je ale živým svedkom toho, že On je Syn Boha živého, že len v ňom je spasenie. A preto kým len človek bude na zemi, nech hľadá na hrob Kristov, a z neho nech čerpá silu a nádej k vífazstvu.

Farizej doby našej aj teraz bojujú oproti pravde a oproti Kristovi. Celé rady falošných prorokov a zákoníkov dobijajú na cirkev Kristovú, hlásajúc že po smrti nič nebude, a kopajúc hrob, aby zakopali doňho učenie Ježiša nazaretskeho. So zlodeňmi, so zafatými päťmi s podvodom

s úkladami s lichotením a s Judášovým boskom približujú sa k cirkve, aby ju odvliekli na kalváriu a potom pochovali.

Dejú sa pred nami všeliaké javenia, ktoré pochopiť nevieme. Ustavyčne čujeme sypanie rajského hada, ktorý neraz zväbi aj spravodlivých. Falošnosť a lož oblieka sa do rúcha spravodlivosti. Zlosť vypýna sa v náličnici krásy, aby pomýlila a k hriechu zväbila duše Kristové. Lahostajnosť, necitlivosť, škodoradosť, nemravnosť a nevera opanovali duše. Namáhať sa nechcú, a vytrvanlive bojovať nevedia. Vyhaslé srdcia ich necítia šlachetne. Zatupený a s modernými zásadami otrávený duch ich len po bohatstve a po požitkoch baží. Falošných bohov nasledujú a modlám sa klaňajú, kdežto len v Ježiši je spása, čo dosvedčil aj s jeho z mrtvých vstánim.

Prečo teda klesáme? Prečo nehľadíme na žiaru, ktorá vyviera z hrobu Kristovho? Prečo sa neutýkame k nemu keď sme biedni a opustení, a keď nevieme zápasit s ťažkosťami života? Koľko rázy zarmúti sa duša naša a je nám do zúfania, pomyslime na hrob Ježišov, a on nás poteší a vyslobodí z pochybností. Vtedy hriech nezväbi nás a náruživosti neprevládzu. Nikdy by nebola tma v srdciach našich, a nestali by sme sa otrokmi diabla; nevláčili by sme okovy, lebo posilňovala by nás nádej, že jednúc tak slávnostne staneme z mrtvých ako dnes Ježiš Kristus.

Áno Kristus z mrtvých vstal, Alleluja! Aj my zvífazime nad smrťou, len verme pevnou vierou a horiacou láskou. Žiť vo večnosti u boku Krista, to má byť našim cieľom a povolánim. Veď smrť a z mrtvých vstánie Jeho prevládzu peklo, a porúchaly moc diabla, my teda žiť musíme!

Oh, prečo dovoľujeme aby už v živote pokrývala dušu našu čierna plachta hriechu? Neverme, že by sme aj z najhlbšieho hrobu nevedeli stať k večnému životu. Sám Kristus povedal, že kto silne verí v ňom zvífazi nad smrťou, a obdrží život večný.

Velkonočnú nedeľu ráno čuť bolo podzemný hrmot. Božia ruka odtisla zpečatený kameň z hrobu Kristovho a s tým nastal pre celé pokolenie úsvit z mrtvých vstánia, pošoptal mu, a na pery jeho dýchol slová: nenie viac smrti.

Nenie! Nesmieme umrieť na večnosť! My žiť musíme aj po smrti, lebo Kristus z mrtvých vstal Alleluja!

F.

Uderila jedenásta hodina.

Liberáli prepadli pri krajiných voľbách. Sú v menšine a ešte vždy panujú. Liberálna vláda nemá väčšiny vo sneme a vzdor tomu spravuje krajinu a šafári s majetkom národa a štátu. Či je to konštitúcia? Či sa drahé zákony našej krajiny týmto spôsobom majú zachovávať? Ku takému vladáreniu netreba ozaj konštitúcie a tie zákony zdajú sa tiež byť zbytočné, keď sa nemusia zachovávať. Zákon je zákon, a tento viaže každého. Viaže zákon pána tak, ako roľníkov a ministrov len tak ako dedinského hlásnika. Pred zákonom sme teda všetci rovni.

Toto je však u nás len na papieri. A toho papiera je veľmi mnoho a ten papier hovoria je veľmi trpezlivý. Trpezlivý je aj Boh, a tie božské mlyny pomaly melú, ale istotne. Ľudia sú ale nie tak trpezliví ako Boh a prvej, abo pozdej tratia trpezlivosť a žiadajú prísny počet od tých, čo zákony zachovávať mali a nezachovávali ich. Takýto prísny počet žiada včul väčšina snemu od liberálnej vlády a od liberálov a jejich dlhého a nešťastného šafárenia.

Spojená opozícia ako väčšina snemu má právo tento počet žiadať tak od liberálnej vlády ako od celej liberálnej stránky, bo oni oproti konštitúcii a oproti zákonom krajiným ešte vždy spravujú osudy štátu. Podobného, ako je včul u nás, ešte nebolo doposiaľ v parlamentárnom a v konštitucionálnom štáte. Tiszova strana nemá väčšiny vo sneme, a vzdor tomu ešte vždy panuje. Tiszova strana prepadla pri voľbách, a prepadla pri každom návrhu vo sneme a ešte vždy gazduje. A ako gazduje? Vláda liberálna tahá plat a nenie k tomu splnomocnená. Vláda liberálna rozdáva úrady, hodnosti, vyznačenia a nikto jej k tomu nedal plnomocnenstva. Vláda liberálna rozdáva koncesie na železnice a iné podniky, ktoré jednotlivým môžu byť na osoh, krajine sú ale zaiste na farchu a ku všetkému tomuto nemá práva. Nikdy ešte tolko židov nebolo vymenovaných za magnátov, ako v terajších časoch a to bez všetkého práva. Tie zákony a práva majú teda u nás platnosť mať len na papieri? Vojenské kruhy žiadaly na rozličné vojenské ciele 450 millionov. Tieto ešte len delegáciami a nie snemom boly povolené a už sa z nich 380 millionov vydalo bez plnomocnenstva a povolenia snemu. Kde je tu právo, kde sú tu zákony? Kto platí tieto milióny, či nie krajina, či nie ľud, ktorý dnes na mnohých miestach ani len suchého chleba nemá?

Spojená opozícia predostrela snemu predlohu, aby všetci tí, čo v takomto hospodárskom a i v politickom ohľade previnili sa zo stránky vládnej a liberálnej strany proti zákonom, verejne pokarhaní boli. A tu čo zas vyšlo na svetlo? Dezider Perczel, ako bývalý minister, mal ako ministerskú penziu 8000 korún ročite. Tisza mu včul túto penziu povýšiť dal na 15.300 korún. S akým právom? Veď Tisza už zadakoval za ministerstvo a vládu len dočasne vedie. Snem nepovýšil Perczelovi penziu a na väčšiu penziu ani zásluh nemá. Oproti po tom kúsku, ktorý Perczel 18. novembra min. roku na sneme vykonal, keby

to po spravodlivosti išlo, mali mu i tú ministerskú penziu zotref. Ale nie! Miesto osemtisíc korún dáva mu včul Tisza pätnásťtisícristo korún penzie. Čo sa chudobných ľudí namozofuje, napotí a navzdychá, kým sa týchto pätnásťtisícristo korún v porciach vyplatí? Kolko rodín by v krajine z týchto peňazí mohlo žiť? Perczel tým odvodnil jeho prosbopis o túto penziu, že má veľa detí. Či ale tí, čo na túto penziu porcie platia, nemajú pojedni tiež veľa detí? Ja to je iné! Tieto môžu otrhané a bosé chodiť. O to sa nikto nestará.

Ba včul starať sa bude celá spojená opozícia o to, aby sa podobné nepravosti na budúcnosť páchať nemohly. Preto prijatá je snemom adresa na kráľa, v ktorej všetky neriady v krajine rozložené sú a v ktorej prosí sa kráľ, aby na základe konštitúcie a zákonov čím skôr zaviedol v krajine poriadok. Preto aj celá záležitosť o Perczelovej penzii predložená musela byť snemu. Liberálom a vláde jejich uderila teda jedenásta hodina.

Luteránska tolerancia.

Od jakživa sa nikto so snášanlivosťou toľko nevystaťoval, ako luteráni. Ako táto znášanlivosť luteránov ku katolíkom vyzerať, ku všeobecnému povšimnutiu a poučeniu objasniť to ideme nasledujúcim:

Vychodia v Budapešti novinky pod menom: «Slovenský Týždenník». Hlavný redaktor a vydavateľ týchto noviniek je Milan Hodža, vyslanec krajinského snemu a občan luteránskeho vierovyznania. Kto má peniaze, môže si vydávať také novinky aké chce. To mu nikto brániť neide. Čo ale u nás obecenstvo od každého novinkára žiada, je to, aby druhé náboženstvá a vierovyznania nechal v pokoji. Katolícke noviny sa napospol pevne držia tejto zásady a preto v katolíckych časopisoch nikdy nemožno čítať, že oni druhé náboženstvá a vierovyznania napádajú, aiebo že sa do jejich cirkevných záležitostí miešajú, bárs by k tomu niekedy dost príčiny mali. «Slovenský Týždenník» sa nedrží tejto zásady, on nasleduje to liberálne pravidlo: «calumniare audacter», pomlúvaj neohrozene.

Len tomuto možno pripísať tie nápady, ktoré obsahujú tieto novinky v článkoch pod názvom; «Slováci a ich duchovenstvo». Tieto nápady namierené sú z jednej strany proti katolíckemu duchovenstvu, z druhej strany ale proti politickej stránke ľudovej. My sa s týmito nápadami zaoberať chceme len v krátkosti, lež celkom objektívne, teda bez všetkých pobočných úmyslov k objasneniu pravdy. Medzi nápadami proti duchovným stojí tam v 14. čísle na 1. strane nasledovne: «So žiaľom srdca pozorovali sme na pr., že pri týchto najposlednejších voľbách viacerí katolícki duchovní stali si zase len do služby vyšších pánov a bojovali proti svojim utlačeným veriacim.» — Toto je tá najohavnejšia insinuácia, čo sa len myslieť môže. Teda viacej katolíckych duchovných stali si zase len do služby vyšších pánov a bojovali proti svojim utlačeným veriacim. Nehovorí sa tu v tých luteránskych novinkách, že ktorí katolícki duchovní vstúpili do

služby tých vyšších pánov, a ktorí bojovali proti jejich utlačeným veriacim; bo by tu bolo treba mená menovať a to by zas mohlo k neprijemnostiam viesť. Je to teda najľahšie a docela po luteránsky bárs koho upodozrievať, že pri voľbách vstúpil do služieb vyšších pánov a bojoval proti svojim utlačeným veriacim. Toto je práve dost, aby tí utlačení veriaci nenávideli svojho katolíckeho duchovného. Ku tým väčšej radosti luteránov. Slobodno je tu ale voľačo sa opýtať. Medzi luteránskymi duchovnými nikdy nikto nevstúpil do služby tých vyšších pánov a nebojoval proti svojim utlačeným veriacim? Prečo sa o tomto nerozpisujú tie luteránske noviny? Prečo najprv pred svojou chalupou nezametajú?

Keď ďalej luteránske novinky písaly obsirnejšie o cirkevnom a civilnom manželstve a dotýčeno týchto o cirkevnom učení, pýtajú sa naivne: «Nuž pýtam sa, ktorého učenia má sa katolícky kňaz držať: či toho, ktoré cirkev katolícka úradne vyhlásila proti liberálnemu manželstvu, alebo či má sa držať učenia liberálov proticirkevného? Odpoveď je tu ľahká, jasná a prirodzená. A predsa našli sa mnohí, cirkvi svojej neverní kňazi, vyšší i nižší, ktorí podporovali pri voľbách liberálov proti vlastnej cirkvi a proti veriacim svojim.» Kto to bol? Tie luteránske novinky nemajú gurážu to vyzradiť. No, my im to doprosta povieme pred celým svetom, že sa tomu civilnému manželstvu, tomuto sobášu na pol kola nikto viacej netešil ako luteráni.

Ako si luteránske novinky vtipným rozumkovaním trochu oddýchly, zatiahly zas len tú starú nótu a píšú: «Keď už teda niektorí (nie viacej mnohí, ako hore) páni duchovní nižší a vyšší, slovom i perom bojujú proti úradnému učeniu cirkevnému o kresťanských sobášoch, nepozostáva nám iné, iba aby sme sa my veriaci húfne obracali na úradnú cirkev s tou otázkou: či máme ešte veriť tomu úradnému učeniu cirkevnému, alebo či neveriť? Či je múdre a dobré to, že kňazi naši vyhlásili v chrámoch tresty cirkevne proti civilnému manželstvu z naloženia cirkevnej vrchnosti a že nieraz tí istí kňazi zastávajú v politike to isté, cirkvou zatracované manželstvo civilné? Ja teda celkom vážne navrhujem toto: Kdekoľvek máte takého duchovného, čo kortešoval s liberálmi proti cirkevnému učeniu, poshovárajte sa v tejto veci a zadajte na biskupa svojho prípis, aby vám dal určitú odpoveď na výš spomenuté otázky». — Či toto nenie doprosta huckanie a búrenie farníkov proti patričnému farárovi? Toto má byť tá vychýrená luteránska tolerancia? Ak ďaleko to pôjde, keď si aj katolíci dovoľia kritizovať, posudzovať luteránskych pastorov, teda duchovných, jejich učenie a chovanie sa? Ba keby sa katolíci opovážili len z ďaleka dotknúť luteránskej autonómie (samosprávy), alebo iných luteránskych záležitostí, to by bolo hluku po celom svete na rozpadnutie. Luteránovi je u nás všetko slobodné!

Luteránske novinky tie nielen katolíckych kňazov napádajú, lež doprosta i ľudovú stranu, a to preto, že je kresťanská a zaujíma sa za katolíkov. Tak píšú tieto luteránske novinky: «Kňazi aj z ľudovej strany sú tomu sedliakovi . . . smrteľnými nepriateľmi». Na druhom mieste

zas stojí doslovne: «Nuž čiže tí oduševnení voličia naši ľudoví len preto zastali si tak tú ľudovú stranu, aby tá ľudová strana s jej ablegátmi, s jej Kresťanom, opustila, nezastávala, ba aj prenasledovala reč materinskú tých dobrých voličov?» — Smieme sa tu opýtať voličov ľudovej strany po celej krajine, kedy ich tá ľudová strana prenasledovala? Nuž ale veď to v tých luteránskych novinkách čierno na bielom stojí, teda musí dačo vo veci byť. Kto by si takto myslel, tomu doprosta povieme, že je to nehanebná lož, k tomu vymyslená, aby tým ľudáci od ľudovej strany a od jej Kresťana odvrátení boli. A povedzme pravdu rovno pred celým svetom: tým luteránskym novinkám a vôbec luteránom je tá ľudová strana nemilá, neprijemná. Namáhajú sa teda o to, aby túto politickú a kresťanskú stránku ľudovú zničili. Luteráni to neradi vidia, že katolíci spolu držia. A tie luteránske novinky potrebujú predplatiteľov. A ponevác takých málo majú medzi luteránmi, preto huckajú a vábia katolíkov. Pre tie peniaze, ktoré od katolíkov očakávajú, sú písané tie nápady proti katolíckym kňazom, proti tej ľudovej strane a jej Kresťanovi. Luteráni by chceli, aby celý svet tak tancoval, ako oni hvádzajú.

Píšú ďalej tie luteránske novinky, že vraj za oného času, keď gróf Ferdinand Zichy, ako dajaký «prorok svätý» po krajine chodil, vodcovia ľudovej strany «hlásali všade na shromaždeniach obranu kresťanstva, obranu chudoby proti svedolným úradom» a že «ľudoví voličia z väčšej stránky ešte aj dnes neohrožene dôverujú v strane svojej ľudovej». To pravda bolí tých pánov zo stránky luteránskej, a preto aby sa ako by seba samých potešili, píšú ďalej:

«No darmo dôverujete. Ľudová strana je už nie tá, za akú sa vám zprvu ukazovala. A že nie je taká, tomu sú len istí katolícki kňazi na príčine». — Teda zas len tí katolícki kňazi sú všetkému na príčine. Luteráni pravda chceli by, aby všetci katolícki kňazi i s jejich veriacimi opustili svoje náboženstvo. Vtedy, a len vtedy by boli dobrí pánkovia, vtedy by boli neúhonní, vtedy by milovali sverení si ľud, keby viacej milovali luteránov, ako svoju jedine spasonosnú vieru. Ponevác ale tí katolícki kňazi nedajú zväbiť seba a svoj ľud ku luteránskému alebo bár akému bludu, preto sú neni dobrí pánkovia a tá ľudová strana je tiež nie viac taká, ako sa zprvu ukazovala. Ľudová strana mala vždy svoj ustálený program. Tento program má a tohoto sa drží aj dnes a nepremení ho nikomu, ani luteránom k vôli.

Rozpisujú sa ďalej tie luteránske novinky o účinkovaní ablegátov na sneme, a aby ďalej voličov proti nim huckali, pýtajú sa: «A čo myslíte, že títo páni zastali za vás na sneme? Nikdy!» — Ba po tomto lichotia si ešte ďalej tie luteránske novinky rozličnými besiedkami a rozprávkami; tak hovoria: že stupavský ablegát bojoval na sneme za pomadarčenie svojich voličov (hrúza); dr. Alexander Ernst, redaktor Kresťana, vraj povedal, že tótov zo snemu vyženú (to je ešte väčšia hrúza!); istý «hlaváč» (dekan, luteráni majú teda hlaváčov za dekanov) išiel ku županovi a vzdychal pred ním a ponúkal mu akéhosi

kandidáta (to je už do rozpuku!); ablegáti ľudovej strany sa v Budapešti zabávajú (no, čo by sa mali jednotlivci v popole váľať nad neverou liberálnych luteránov? ablegáti ľudovej strany sú štrébery, hľadajú vyznačenia a hodnosti atď. Kde sú ale tí vyznačení a hodnosťami ozdobení zo stránky ľudovej, to tie luteránske novinky zabudly povedať. Vy ste teda z luteránskej stránky s účinkovaním ľudových ablegátov na sneme neni spokojní. Vaď ste tam však mali aj vlastných ablegátov a čo títo vykonali za vás? Sedeli tam a mlčali ako ryby vo vode. Ponosujete sa, že títo miláčkovia ľudu pri voľbách prepadli. Nuž ten ľud ich tak rád mal, že si ich viac nevyvolil. Ľudová strana ale stojí pevne na sneme a bojuje včul, nie s Bánffystami a so židmi, ako to vy hovoríte, lež v spojenej opozícii za práva krajiny a ľudu a bude bojovať neohrozene a vytrvale, či sa to našim luteránskym občanom páči, alebo nie.

Pod zvestnými článkami proti katolíckemu duchovenstvu a ľudovej strane neni nikto podpísaný. My ho teda osobne zavrátif nemôžeme. Hladá on popularitu ľudu a snáď katolíckych predplatiteľov. Píše on, že nemému dieťaťu ani matka slova nerozumie. Aby nás teda rozumel, odpovedáme mu len tolko, že nespokojné a nezbedné chlapčisko pečlivá matka po hube pleskne!

POLITICKÉ CHÝRY.

Porada ľudovej strany politickej.

Ľudová stránka politická dňa 13-ho apríla večer o 7. hodine držala poradu vo vlastných miestnosťach pod predsedníctvom grófa Aladára Zichy. Zápisnicu viedol vyslanec Michal Dömötör. Prítomní boli nasledujúci vyslancovia: Franc Buzáth, Franc Csizmazia, Franc Darányi, Otto Förster, Karol Hencz, Alexander Karácsonyi, Pavel Kovács, Béla Nyáry, Štefan Rakovszky, Franc Udvary. Predseda gróf Aladár Zichy zahájil poradu a vrele pozdravil Štefana Rakovszky, že v tento deň ako podpredseda snemovne prvý raz predsedal porade snemu. Na to porada pojednávala o politických záležitostiach a v prvom rade o návrhu Karola Eötvös-a, ktorý návrh v nasledujúcom zasadnutí príde ku pojednávaniu. Keď o tomto predmete prehovorili: Franc Darányi, Štefan Rakovszky, Franc Buzáth, Michal Dömötör, Alexander Karácsonyi, Karol Hencz, splnomocnila porada Franca Buzátha, aby v debatte o tomto predmete stanovisko strany ľudovej na sneme vysvetlil. S týmto však nemalo byť vytvorené, aby zo stránky ľudovej i viacej vyslancov o tomto predmete neprehovorilo. Prijatí boli potom medzi vonkajších údov stránky: Alexander Mihók (z Temes-

váru) a Mikulás Weicher (z Török-Bálintu). Po čom porada zakončená bola.

Politický prehľad.

Dňa 13. apríla bolo zasadnutie snemovne, na ktorom pojednával sa Karola Eötvös-a návrh na pokarhanie výstupkov v snemovni spáchaných. V tento deň držal tiež zasadnutie výbor na zostavenie adressy na kráľa. — Dňa 14. apríla zasadnutie snemovne s pojednávaním návrhu Karola Eötvös-a na pokarhanie snemových výstupkov. Kráľ. Kúria nariadila vyšetrovanie dotyčne prievádzského mandátu. — Dňa 15. apríla zasadnutie snemovne, pojednávanie snemovne o návrhu Karola Eötvös-a na pokarhanie výstupkov. Snemovňa s veľkou väčšinou prilala návrh Karola Eötvös-a. Na návrh predsedu snemu, zasadnutia odročila snemovňa do 3. mája. — Dňa 17. apríla, proti mandátu Franca Szkycsáka, vyslanca okresu bobrovskeho zadaná bola prosba ku kráľ. Kúrii. Kúria ustanovila pojednávanie na 18. apríla. Ponevác dr. Ludvik Kollár zadanú prosbu odvolal, Kúria ďalšie pokračovanie v tejto záležitosti zastavila.

Snemovňa.

Vo stredu 12. apríla držala zasadnutie snemovňa. Spojená opozícia keď návrh na zničenie úrážlivého výroku 18. novembra min. roku vyneseneho väčšinou prijatý bol, predstúpila pred zasadnutie tohoto dňa s novým návrhom, aby všetci tí, čo na politickom prečine 18. nov. minulého roku účasť brali, pokarhaní boli.

Tisza zbladol, ako prednášku tohoto návrhu slyšal a to tým viacej, že z liberálnej stránky veľmi málo vyslancov bolo na zasadnutí. Ku predmetom o voľbe výborov snemovne rečnili zo stránky ľudovej barón Ivor Kaas a podpredseda Štefan Rakovszky. — Zasadnutie snemovne 13. apríla. Snemu predsedal po prvýkrát podpredseda snemu Štefan Rakovszky a viedol hlučné zasadnutie tak správne, ako keby sa k tomu bol narodil.

Gróf Teodor Batthyány predostrel najprv snemu adresu na kráľa, ktorej prednášku snem s veľkou pozornosťou slyšal, Tiszovi pravda a liberálom sa ona neľúbila. Prešlo sa potom ku pojednávaniu návrhu Karola Eötvös-ovho, na pokarhanie. Tu ale spomenul Eötvös, že on i o druhom neriade slyšal. Bývalý predseda snemu mal ako niekdajší minister ročiť penziu 8000 korún. Túto penziu mu ale včul vláda povýšila na 15.300 korún. I keď toto aj sám gr. Tisza uznal, zdvihol sa v snemovni hrozný hluk nad týmto novým škandalom. Snemovňa uzavrela, aby všetky, na túto záležitosť poťažné písma položené boly oa stól snemovne.

Dňa 14. apríla držala snemovňa zasadnutie. Snemu predsedal Julius Justh. Zo stránky vlády prítomní boli: gróf Štefan Tisza, Ladislav Lukács, Béla Tallian, Alexander Nyiri, Karol Hieronymi, Ervin Cseh. Pojednávalo sa o návrhu Karola Eötvös-a na pokarhanie výstupkov v snemovni. Proti tomuto návrhu vystúpil najprv známy liberál gróf Štefan Keglevich a kontroval mu gróf Tisza, oboch zavrátifali ale z ľudovej stránky Franc Buzáth, Franc

Darányi a Karol Hencz. V pojednávání pokračuje sa v budúcom zasadnutí.

Zasadnutie snemovne 15. apríla. Predsedal Franc Bolgár, pozdejšie Julius Justh. Zo stránky ministrov prítomní boli: gróf Štefan Tisza, Ladislav Lukács, Béla Tallian, Alexander Nyiri, Karol Hieronymi, Ervin Cseh. Pojednávalo sa o návrhu Karola Eötvösa na pokarhanie. Snemovňa tento návrh s väčšinou hlasov prijala a potom ohľadom na veľkonočné sviatky, odročené sú zasadnutia snemovne na 3. mája.

Riešenie krízy.

O riešení politickej krízy takmer každý deň kujú nové plány. Včul je zas v obehu takýto nový plán, ktorý Széll vynášiel a tento zneje nasledovne:

1. V odznakoch krajinských uvedená má byť úplná rovnosť. Dostať by sme teda mali dvojake címere, a pri krajinských zastupiteľstvách dvojake zástavy, na listiny dvojake pečade, uhorskú totiž a rakúsku.

2. Akademiu ku vycvičeniu uhorských konzulov by sme tiež mali dostať.

3. Titul ministeriumu zovnajších záležitostí nebude zneť ako doposiaľ, cisárske a kráľovské ministerium, lež cisársko-kráľovské a kráľovsko-uhorské ministerium zovnajších záležitostí.

4. Spoločné ministerium peňažných záležitostí preložia do Budapešti.

5. Ku spoločným ministeriam vymenovaní budú aj uhorskí štátni tajomníci.

Jest to teda zas nový plán ku rozlučeniu toho krajinského zmätku. Je to ozaj tvrdý orech. Koľko ľudí si na ňom ešte hlavy prebije a koľko vody potečie Dunajom kým príde do poriadku krajina.

Sriadenie uhorsko-kráľovského dvoru v Budapešti.

Mnoho sa hovorí v parlamentárnych kruhoch o tom, že medzi všetkými tými otázkami, ktorými sa včul svet zaoberá, najlepšie previesť sa dá myšlienka sriadenia uhorsko-kráľovského dvoru v Budapešti. Na udržanie kráľovského dvoru platí Uhorsko tak ako Rakúsko. Zavedenie uhorsko-kráľovského dvoru u nás by veľmi prispelo k pozdvihnutiu nášho hlavného mesta. Keby náš kráľ a kráľovský dvor u nás sídli, ostaly by milióny v hlavnom meste a v krajine. Aristokrácia by sa tiež v hlavnom meste zdržovala a netroviła by peniaze v cudzozemsku. Teda len sem s tými miliónmi! Potrebuje ich krajina a nadevšetko potrebuje ich chudobný ľud.

Adresa na kráľa.

Gróf Teodor Batthyány predostrel snemu zo splnomocnenia spojenej opozície adresu na kráľa. V tejto adrese prosí snem uhorský kráľa s podlžnou úctou, vernosťou a poddanosťou aby v krajine vo všetkých oboroch spravy a hospodárstva poriadok čím skorej zavedený bol. Adresu túto súhlasne prijaly všetky stránky spojenej opozície teda aj ľudová sirana. Žiadano je aby táto adresa kráľovi čím skorej doručená bola, a žeby kráľ v

smysle tejto adresy v ktorej sa o nič nezákonného a nespravodlivého naproti zaviedol v krajine túžebne očakávaný poriadok.

Liberálne gazdovanie s penziami.

Dezider Perczel bývaly minister, ako prestal byť ministrom dostal 8000 korún ročitej penzie. Včul ako Perczel prestal byť predsedom snemu, zadal na vládu prosbu aby mu tú penziu povýšili. Nuž vláda ustanovila včul Perczelovi 15.300 korún ročitej penzie. Snem pravda ako sa o tom dozvedel, proti tomu protestoval a záležitosť tá nachodí sa pred snemom. Ešte i druhým dvom pánom Bertalanovi Lányimu a Štefanovi Terbozovi ustálila vláda penzie, bár ku tomuto neboli ešte zralí. Aj táto vec sa bude na sneme pretriasť. Z tohoto vidieť, že tí liberáli gazdovali ako chceli a že s peniazmi hádzali ako s planými hruškami.

Z CUDZOZEMSKA.

Nová kongrua v Rakúsku.

Rakúskemu reichsrathu predostreli predlohu dľa nejž zákonne sriadíť sa má poznove kongrua (kňazský plat) pre Rakúsko. Táto predloha odchyľuje sa od tej čo bola 19. septembra 1898 reichsrathom prijatá. Sodpovedne tejto predlohe ustália minimalné (najmenšie dôchodky) dľa istého pravidla dľa rozličných krajov v Rakúsku pre samostatných duchovných 3600—1800 K, pre kaplánov 1200—1000 K. Prirážky ku platu svetských kňazov po prvých a druhých päť rokoch ustálili v 100 K. Ďalšie v 200 korunách. Penzie ustálili po 40 rokoch služby samostatným duchovným 1600 K, ekspositúram 1400 K, kaplánom 1100 K. Najmenšia penzia na 10 rokov služby je 1000—800 K. Najväčšia penzia 2200 K. — O kongruu a jej sriadenie, o platy totižto duchovenstva katolíckeho starajú sa všade len u nás v Uhorsku nie. Vypracované sú síce aj u nás rozvrhy a plány, dľa ktorých by sa konečne kongrua sriadíť mala. Nuž ale tieto kdesi v archivoch ku väčšej oslave liberálov položené sú, zdá sa ku večnému odpočinku. Katolícky kňaz nech si žije z čoho chce, keď iného nemá tak z ľufu.

Rusko-japonská vojna.

Veliteľ ruského lodstva Rosdetvensky stojí alebo manevruje so svojim lodstvom pri ostrove Formoza na čínskom mori a hľadá príležitosti, aby veliteľa japonského lodstva Togo napadnúť mohol. Píšu pravda jednostajne o tom novinkári, že už včul a včul bude tá veľká morská bitka akej vraj doposiaľ na svete nebolo. Keby tí židovskí novinkári s puškou v ruke museli bojovať, to by im nebolo tak náhlo s tou bitkou.

BESEDNICA.

O pomocných spolkoch.

(Pokračovanie.)

Jadrovania počínajú sa hýbať.

Jednu nedeľu po obede Michal Babka s desiatymi sedliakmi vybral sa k pánu farárovi, a prosili ho úctive, aby zariadil v Jadrovej pomocný spolok z toho ohľadu, aby bol koniec biedy jejich. Oni veru s radosťou sa zajúmú za taký spolok.

Pán farár bol veľmi prekvápený, keď počul reči sedliakov, veď bol čas, keď o tom ani počuť nechceli. S radosťou prisľúbil, že jednú zvolá občanov na poradu a vysvetlí im vec, potom však, keď bude vidieť, že ľud ozaj žiada taký spolok, všemožne prekoná, aby sa za krátky čas utvoril.

Ľudia boli spokojní s odpoveďou pána farára, a zaraz začali kortesovať. Nahovárali sedliakov, aby boli za spolok, tak že o týždeň snád sto sa hlásilo, že sa dajú zapísať do spolku. Na tretiu nedeľu vyhlásil pán farár shromáždenie, na ktoré dostavila sa celá obec. Pán farár toto povedal: Milí občania! Veľmi sa teším tomu, že ste sa chytili lepšieho rozumu, a že chcete vyviaznúť z bahna, v ktorom ste až po uši. Vám inšie nezmôže, ako spolok. To som vám aj sto ráz povedal, a to isté hovoria aj pán notár s pánom učiteľom. My to zo zkusenosti hovoríme. Máme na to chvála Bohu dosť príkladov, veď je takýchto spolkov dakoľko sto, a kde ich rozumne vedú, tam ľudu chudobnému ináč sa vodi ako vám. Ale aj naše zlé dá sa napraviť, len sa s chuťou do toho. Celkom od vás závisí, aby ste mali takýto spolok, ja s týmito dvoma pánmí budem vám na pomoci. Aby ste ale dobre rozumeli o čom je reč, vysvetlím vám.

Ponajprv musíte vedieť čo je spolok. Spolkom, spojením voláme to, keď sa sobere dakoľko ľudí k takému volačomu čo je pre nich užitočné, a čo by jedon nevedel previesť. Na príklad z vás ani jedon nenie taký gazda, že by si mohol kúpiť mašinu na mlátenie, ale keby ste sa sobrali k tomu dvaciaty-triciaty, a poskladali peniaze, dosť ľahko o týždeň už by tu pišťala taká mašina. Alebo v hore predávajú drevo, celé stromy. Dosť je medzi vami takých, ktorí nemajú spôsob k tomu, aby čo len 1 dub kúpili, ale keď sa poskladáte traja-štyria, že si drevo podelite, potom už smele pojedete na licitáciu.

So spojenou silou viac prevedete, ako s jedným ramenom. To je isté! Jedon veľký kameň nesodvihnú dvaja-traja, ale keď dajú sa doňho desiati, unesú ho ako páper.

Vo včulajšom čase spájajú sa ľudia k všeličomu, a

čím viac sa ich spojí, tým väčšie veci vedia previesť. Veď aj šporkassa (sporiteľna) nenie iné, ako takýto spolok. Viacerí poskladajú peniaze, s ktorými potom predstavení ústavu kšeftujú, na výrobku ale delia sa účastinári dľa toho, koľko ktorý dal.

Myslím tomuto pochopil každý jedon.

— Áno, veľadostojný pane, len ráčte ďalej vyprávať, poznamenal Valent Frňák.

My by sme to radi, aby ste si vyplatili dlžoby, a mimo toho aby ste aj zosporili pár korún.

— To, to, nám treba! Len keby sme sa rozumeli tomu bosoráctvu, povedal Bartolen Kukučka.

— Netreba k tomu žiadne bosoráctvo Bartolenko môj, odpovedal pán farár, vykonáme my to s úverkovým spolkom. Teraz o tom prehovorím dakoľko slov.

Keď z jednej alebo z viac obcí spojí sa sto-dvesto ľudí, a zaviazze sa každý jedon pod čestným slovom, že každý rok vloží zo pár korún do spoločnej kasse: vtedy zaraz majú tí istí úverkový spolok.

— Ba kiego befaha? Toto je všetko? skrikol Valent Brezula.

— Áno, toto je ten celý kunšt. To sa volá úverkovým spolkom. Vlastne je toto jeho základ, pokračoval pán farár. Keď jedon človek vie za rok odložiť poviem desať zlatých, to je preňho veľmi dobre. Ale čo si počne s tými peniazmi? Vo včulajšom drahom svete veľmi málo. Ale keď dvesto ľudí sošporuje po desiatke, to je dohromady dve tisíc zlatých. S toľkými peniazmi už možno previesť volačo, však?

— Veru áno! Hej keby ja mal toľko peňazi! vzdýchol Pavel Chajda.

— No, ešte aj ty môžeš toľko mať. Nech ti Boh k tomu pomôže, povedal pán farár. Ale teraz idme ďalej po našej ceste. Ako som povedal, hlavná vec, aby sa čím viac ľudí zaviazalo k tomu, že isté ráty budú platiť do spoločnej kasse. Ale nenie dosť len zaviazat sa, ale aj platiť na termín, lebo ako aj siatie raste od dáždú, tak aj spolok úverkový vtedy sa zmáha, keď údovia svoje ráty na čas platia. Ponevác tieto peniaze sú obecné; ponevác neslobodno ich nechať na kope, ale zarábať na nich, t. j. vydať ich na interes, ponevác spolok viesť treba; ponevác musí byť v ňom najväčší poriadok, a ponevác z obecnej kasse nesmie chýbať ani halier: preto spolok má iste pravidla, pomenujme ich zákonami, ktoré každý jedon úd musí prisne zadržat.

Teraz prehovoríme o tomto volačo.

Členom spolku môže byť každý statočný kresťan. Hovorím kresťan, lebo aké by to bolo stádo, ktoré by prijalo medzi seba vlka. My sa bránif chceme oproti užere, chceme bránif čisto kresťanské záujmy, teda nemôžeme prijat do spolku inoverca. Nielen mužskí môžu stúpiť do spolku, ale aj ženské. A to či mladí, či starí. Ktorí spôsob majú k tomu. Takí, ktorí by nevedeli svoje ráty riadne platiť, takí nech sa nehlásia za údov. Teda napred treba pomysleť, koľko asi viadze za rok zosporiť. Radšej nech sa na menej zaviazze, ako na viac. Maloveki len s dovolením rodičov majú sa zaviazat k plateniu po-

platkov, a rodičia musia dbať o to, aby tí plnili mobli to, k čomu sa zaviazali.

— Ja dám zapísať seba, moju ženu aj dve deti, Jana a Katu, ozval sa Filip Nevilej, ktorý bol o tom chýrny, že dedil po otcovi najkrajší kus zeme v chotári, a že úrodu svoju v kréme márnil.

— Veľmi dobre Filipko, len sa s chuťou do toho, odpovedal pán farár a pokračoval:

Keby sme na to čakali, aby každý doma odkladal zbytočné groše, a len po roku vložil do obecnej sporitelne, vtedy by sme neprišli k ničomu, lebo keď raz cití človek vôňu peňazí, istotne nedá im pokoja, preto úverkový spolok tak je zriadený, že údovia v určitom čase konajú poplatky.

— To je veru múdre, poznamenali mnohí.

— Pravda že najlepšie by bolo, keby pokladnica spolková každý deň bola otvorená, lebo jedon úd vtedy, druhý zas inokedy príde k peniazom, nuž ale pri dedinských spolkoch to nenie možné, lebo vtedy potrebovali by sme osobitnú miestnosť, čo len jednu izbu, a dobre plateného úradníka, ktorý by tam vyesedával, a to by bola drahá zábava, takú si nemôže dovoliť chudobný spolok, to je len pre šporkasse, ktoré s veľkými peniazmi manipulujú. Nuž ale všetkému sa dá odpomôcť. Múdri Iudia aj tu vynajšli strednú cestu, t. j. že údovia nie denne ani nie ročite vkladajú svoje poplatky do kasse, ale týždenne a to v nedeľu. Vtedy býva otvorená pokladnica spolková. Táto týždenná ráta je taká malá, že ju platiť môže aj najchudobnejší robotník.

— To je veru veľmi dobre, povedal hofer Valent Sporák.

— Veru múdre, pokračoval pán farár, len že aj toto má svoje zlé, lebo keď sa na tom ustálime, že kassa v nedeľu bude otvorená, tak prítomný musí byť jedon knihvedúci, jedon pokladník a jedon úd akožto dozerač, ja aspoň nemyslím, že by sme našli takého dobrého človeka, ktorý by si k vôli nám pokazil nedeľný odpočinok.

— Tak je! odpovedali prítomní.

Preto tak určili, že mesačne budú svoje ráty splácať.

Nuž ale aj slepý vidí, že ľahšie je týždenne splácať ako mesačne, lebo na týždeň len 20 halierov padne, mesačne ale učiniť to štyri-päť ráz toľko, čo je už ťažšie, lebo u chudobného človeka nedržia sa peniaze, tie len čím skôr schovať.

— Tak je! Veru majú pravdu, dosvedčali Iudia.

— Milý pán farár, pomiešal sa do reči notár, my sme sa už vyprávali o tom s pánom učiteľom, a za do-

bré sme uznali to, aby údovia ráty svoje týždenne splácali. No, ale aj to je pravda, že ani on ani ja nemôžeme sa zaviazat k tomu, že každú nedeľu budeme sedieť pri pokladnici a odoberať poplatky, preto tak sme sa ushovorili, že keď jedon z nás nemôže byť prítomný zastúpi ho druhý.

— Na zdar! Sláva! volali prítomní.

— V mene tu prítomných vyslovujem veľkú vďaku jak pánu notárovi, tak aj pánu učiteľovi za priateľskú lásku, pokračoval pán farár. A tak na týždenné poplatky zriadime spolok náš. Po tomto už o tom môžeme hovoriť, koľko má platiť každý jedon úd?

Pravda že by to bolo najlepšie, keby každý z vás sto zlatých vedel sošporiť ročite. Nuž ale chudobný človek nech ani nesní o tak veľkej summe, preto každý takýto spolok najprv omatká vačky údov a dľa toho určí ráty. To nenie všade rovnako. Majetnejšie spolky určia väčšie ráty ako chudobné, čo je celkom prirodzené. Aj my musíme byť ohľadom na to. Koľko môžete odložiť z vašeho výrobku? Taký robotník, ktorý za týždeň 10—15 zlatých vyrobí, snadno môže platiť korunu každý týždeň, Taký, ktorý denne má svojich 60—80 kr. ten vládze platiť 25—30 kr. Tak to ide aj v takých obciach, kde ľud kupčí s ovocím, s hydrom, so zeleninami atď. Ale u nás, kde celú zimu nenie výrobku, je dosť, keď údovia týždenne 20 halierov platia do spolkovej kasse. Toto je tá najmenšia summa, ktorú možno zosporiť na doháni a na pálenke. Ba poviem, ten ktorý ani toľkoto nevie odložiť, to je naničhodný darebák. Tomuto ani Boh nespomôže.

O. H.

(Pokračovanie nasleduje.)

CHÝRNIK.

Všetkým milým dopisovateľom, čitateľom a čitateľkám našim prajeme z hĺbín srdca šťastlivé Veľkonočné sviatky!

Arciknieža Jozef, ako z Fiume oznamujú, je ešte vždy ťažko chorý. Chýry, znejúce o úplnom zotavení sa jeho výsosti, boly prehnane, lebo arciknieža je zo dňa na deň slabší. Iba jeho mimoriadnej duševnej sile a

Kto na svoj majetok záložnú požičku mieni si vypožičať, tak nech sa s dôverou obráti ku **«Kisbirtokosok Országos földhitelintézet» Budapest, V. ker., Géza-utca 2. (svoj dom).** Tento ústav dáva tak malú jako aj veľkú požičku, preto aby bolo spomoženo stredno- a malo-hospodárom. Pre toto požičky už od 300 korún dáva. Kto veľké úroky prinútený je od jeho dluhu platiť, tomu náš ústav s lacnou požičkou ľahko môže pomôcť na jeho farchách. Predošlých veriteľov tento ústav s touto požičkou vyplatí, a za lacné peniaze odpravi všetky tie prekážky, ktoré sú s dávaním tejto požičky spojené. — Požičky sa do poly ceny majetku môžu zplácať na 15, 22, 25, 33½, 34 alebo 50 rokov. — Keď dlžník poriadne platí, ústav náš požičku nemôže vypovedať, ale dlžník svoje dlhy bárstedy, lebo v celkosti alebo v čiastkach bez všetkých po- bočných výdavkov môže si splatiť. — Ustav tento dáva záložné požičky na 5% a na 4½%-tové požičky bez všet- kého zťahnutia v hotových peniazoch vyplatí. — Komu je požička zapotreby, ten nech sa s dôverou obráti na tento ústav, odkiaľ každému na jednoduchý list vďačne dajú vysvetlenie.

sebaobetavej opatery, v ktorom ho arcikňažna Klotilda zúčastňuje, možno ďakovať, že nemoc posiaľ nedala príčiny ku obavám. No skutočnosť je, že osobníctvo arciknížata Jozefa nemá úfnosti, žeby sa ťažko chorý tak skoro vyliečil.

Nový člen rádu zlatého rúna. Jeho veličenstvo kráľ arciknížatu Karolovi Francovi Jozefovi, najstaršiemu synovi arciknížata Ottu, udelil rád zlatého rúna.

Hlavný dozorca armády. Arciknížata Fridricha vymenoval jeho veličenstvo kráľ za hlavného dozorca armády.

Vyznačený opát-farár. Úradný časopis oznamuje, že jeho veličenstvo kráľ Vincenta Stiebera, opáta-farára budapeštianskeho Terezinného chrámu na uznanie jeho zasluh, ktoré si nadobudol na poli cirkevného a verejného života, vyznačil rádom železnej koruny tretej triedy.

Žila 106 rokov. Vo Veľkom Várade zomrela tieto dni veľmi stará ženská: vdova po Francovi Buchbinderovi, rodená Róza Császár. Zosnulá sa narodila roku 1799., tedy mala 106 rokov. Starena nebola nikdy chorá, no v posledné roky už natoľko oslabila, že nevládala chodiť, za to ale jesť vedela dosť riadne. Starú ženskú opatroval dlhé roky syn, ktorý je chudobný krajčír.

Oznam púte do Maria-Celly. Dňa 4-ho mája pohne sa púť z Rybán do Maria Celly. Veriaci z okolia Veľko-Topolčianskeho, z Trenčanskej, Nitranskej a Tekovskej stolice môžu sa ku tejto púti pripojiť. V deň 4-ho mája o 10 hodine po sv. omši sadnú pútnici v Rybanoch na vlak, ktorý príde od Trenčína; vo Veľkých-Topolčanoch zosadnú z vlaku a čakajú na odpoľudňajší vlak, ktorý príde z Prievidze; o pol štvrtej hodine po poludni sadnú vo Veľkých Topolčanoch na železnicu všetci čo sú tam shromaždení a vezú sa cez Šarlušku, Üzbég do Lipótváru, tam presadnú na druhý vlak a vezú sa do Prešporoku kde sa prenocuje. Dňa 5. mája je včasná sv. omša v jezuitskom kostole; po sv. omši ide sa hneď na železnicu, kde sa sadne na vlak a veze sa do Viedne. Na noc sa ide z Viedne do Maria Lancendorfu. Kto by si žiadal program pútu, nech obráti sa na nižepodpísaného zprievodcu, v Rybanoch (trenčianska st.) Bertalan Omelka, sprievodca pútu.

Preložený pluk. Ako časopis «T. L.» píše, 71. cis. a kraľ. peší pluk nebude dlho v Trenčíne. V jaseň tohto roku preložia pluk udajne do Viedne.

Najväčšia nemocnica na svete bude nemocnica Wirchovova v Berlíne, ktorá bude postavená na jar roku

1906. V tomto špitáli budu môcť umiestniť 2000 nemocných. V novej nemocnici bude osobitá škola pre opatrovatelky a viac lekárskeho ústavov. V nemocnici bude i lekárna. Dosavád najväčšia nemocnica na svete bola v Hamburgu. V hamburgskej nemocnici je miesto pre 1630 nemocných.

Stössela odsúdili na smrť? Jeden z Petrohradu došlý telegram oznamuje: «Dľa chýrov, pochádzajúcich z vojenských kruhov, vojenský súd posúdil generála Stössela pre kapituláciu Port-Artura na smrť guľou. Tento výrok má len formálny význam, lebo ho ani neuverejnili, ani neprevedú». Takto zneje telegram, o ktorého pravdepodobnosti veľmi pochybujeme. Že tento chýr nemá vážneho základu, ukazuje aj to, že vyšetrojúci súd, ktorý vyslal cár, aby preskúmal záležitosť kapitulácie Port-Artura, utvoril sa len po tieto dni a až koncom apríla začne svoju prácu v Petrohrade. Predsedom vyšetrojúceho súdu je generál pechoty Roop a členovia súdu sú tiež z väčšej čiastky generáli.

Čínski podomoví kupci vo Viedni. Po uliciach Viedne chodia zaujímaví ľudia: čínski podomoví kupci. Nateraz sú len traja, lenže vždy chodia spolu a navštevujú najpoprednejšie hostince a kaviarne. Ponevác sú zdvorilí, robia dobré gšefty a preto možné je, že onedlho budú sa čínski podomoví kupci len tak hemžiť po uliciach Viedne, jestli im len dajú vrchnosti na kupčenie dovolenie.

Pisár — švindler. Hlavnomestská polícia zatkla pisára Eugena Orosza, ktorý bol zamestnaný v ministerstve osvety. Pisár totižto dozvedel sa, že minister osvety vyasignoval učiteľke vdove Jána Géderta stodvadsaťosem korún. Na tieto peniaze Orosz falšoval upokojenku a peniaze vyzdvihol. Lenže v ministerstve prišli na klamstvo pisára, lebo vdova sa hlásila pre peniaze, ktoré pisár už vyzdvihol. Hneď upovedomili o klamstve políciu, ktorá Orosza zatkla.

Upozornenie. Viac ráz obrátili sa už ku nám jednotlivci s tým, zdáľž je spoľahlivý ten alebo onen *ústav sprostredkujúci požičky*? Otázka táto bude napozatým zbytočná, bo hľa my odporúčame, a síce veľmi vrele, jeden taký výborný ústav, ktorý je bezpodmienečne spoľahlivý, a nadto ešte aj je nie sprostredkujúci, alebo *požičky sám prevádzajúci ústav*, tak že trový prosredníctva môže si usporiť ten, kto sa tu uchádza o požičku. Tento ústav je: «Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete» v Budapešti.

Vražda pre karty. Na čongrádskej tani spolu sa zabávali robotníci Pavel Tari, Ján Ujszászi, Pavel Ötvös

Krešťanských potravných spolkov obchodným potrebám na kosal najvhodnej, najrichlej a najochotnej vihoví firma Pavel Sohr (Somogy—Szill) ktorá vďačne a chytro poslúži i cenníkmi.

a Ján Tóth. Počas hry sa pre volačo povadili a preto odhodiac karty, šli domov. Na ceste Pavel Ötvös, ktorý najviac prehrál, uderil odzadku Tariho po hlave motykou, tak že tento bez seba klesel. Vyložili ho napochytre na voz a zaviezli ho do Csongrádu, pokým prišli k lekárovi Tari skončil. Motyka rozštiepila mu lebku a to zapríčinilo jeho smrť. Vraha zatkli.

Rodinná drama v San-Reme. V talianskej Riviere, v San-Reme udalo sa krvavé rodinné drama. 33ročný pravotár v San-Reme, Romolo Amei už vyše roka nežil so svojou manželkou. Ale aj odtedy často bola medzi nimi zvada, najmä pre dvojicu detí. Minulé dni večer pravotár večeral v jednom hostinci, keď ho rýchle dala volať jeho manželka. Pravotár hneď odišiel z hostinca, aby navštívil svoju manželku. V noci asi o 2. hodine zobudil 3ročný chlapec Riccardo služku, aby šla pozrieť, čo robí matka.

— Poď, mama leží na zemi — riekol chlapec.

Služka hneď bežala do izby a videla, že tak jej pani, ako i tejto manžel mrtví ležia na zemi. Od nich na pár krokov ležal jeden revolver. Hneď zaviedli vyšetovanie, ktoré dokázalo, že pravotár zastrelil i ženu i seba. Manželia neboli nikdy v dobrom pomere, pretože žena bola veľmi bohatá, pravotár ale nemal majetku, čo mu jeho manželka viackrát vyhodila na oči. Romolo Amei bol veľmi vážený pravotár v San Reme. Viackrát spomínal pred svojimi priateľmi, že pre neblahý rodinný život sa zastrelí.

HOSPODÁRSTVO.

Prečo treba lichvu čisto držať?

Jedon mrzký zimnušný deň, keď všetka hospodárska práca stála, sedím pri peci a čítam knižku o chovaní lichvy. Zrazu klope ktosi na dvere, a o chvíľu stúpi dnu Gabriel Vaňo dosť majetný gazda, ktorý často chodieval ku mne, a s ktorým som sa neraz dohadoval preto, že nečíta žiadne hospodárske novinky, a že sa nechce poučiť k dačomu novému.

— Už ja len pri tom zostanem, čo som sa od otea naučil. Ani ten nečítal a neproboval dľa predpisu hospodárik, ver ani ja nebudem, hovorieval Gabriš. Pravda, ja nezostal som mu dlžníkom pre zaľatosť, on ale nič nedbal. Za to sme sa ale nepovadili a zostali sme dobrí susedi.

Vitajte Gabriško. Sem sa ku peci, lebo je chladno. Dobré že ste prišli, prečítam vám dačo z tejto knižky.

— Veď vy vždy máte robotu s tými knihami.

— Čo by robil v takomto čase? Mám ísť do krčmi, ako naši robievajú, že celý letný výrobok prepijú? Už ja

len pri knižke zostanem. Je to najlacnejšia a predsa najužitečnejšia zábava. Teda čujte, možno posluži vám to k dobrému:

«Jedno z desatoro hospodárskych prikázaní je, aby gazda čisto držal svoju lichvu».

Pre vás susedko môj som naznačil toto prikázanie, lebo sa veru mnoho rázy prevínite oproti nemu. Pamätáte sa, že som vás často napomínal, že ak chcete mať zdravý statok, držte ho čisto. No, o kone ako tak dbáte, tie by obstály, ale kravy a voly máte tak hnusné a dobrýzgané, že koľko rázy ich len vidím, vždy hreším na vás, že ste taký nedbanlivý.

— Ja veru nič nedám na ten prikaz, ktorý ste mi prečítali, odpovedal sused ľahostajne.

— A to prečo? Máme čas, vonku fujavica duje, tak besedujme o tejto veci.

— Škoda každého slova. Čo snáď mám kúpať, mydlíť, česať a čo ja viem čo robiť s tým mojím statkom? Dosť keď posteľou podeň. Že má trochu hnoja na sebe. Nevýdali! Za to je on zdravý.

— Zle mienite susedko, lebo ako človek musí dbať o svoju čistotu, tak isté požaduje to aj zdravie lichvy. Vy to držíte za darobnú prácu, no poviem vám jedon príklad, že tomu nenie tak.

— No len von s ním. Nie som nepriateľom pravdy.

— Teda čujte. Pravda, nedávno ste sa ponosovali, že ste sa nevedeli usrozuemeť s kupcom, ktorému ste chceli predať voly, kdežto Jano Mikulčík zaraz bol hotový s kúpou, hoc jeho voly za mak neboli lepšie od vašich. Teda prečo ste nepredali vy, lež Mikulčík po krátkom jednaní toľko dostal, koľko ste aj vy za vaše pýtali? Preto, lebo kupec hľadel na čistotu. Viete dobre, že Jano tak bedlí na lichvu, ako aj na svoje pravé oko. Sám kupec mi povedal, prečo kúpil od Jana a nie od vás.

Ale nemyslíte, že lichvu len preto treba držať čisto, aby sa nám tým oči nasýtily. Oj nie! Toto je len pobočná podmienka, hlavnejšia príčina je, že bez čistoty nemožno mať zdravý, mocný, bujný a v práci vytrvanlivý statok. Kto nehľadá na čistotu, ten nech ani nedrží lichvu. Jako poriadny človek sa zle cíti v špine a v smrade, tak podobne škodí to aj lichve. Čisto držaná lichva je zdravšia, bystrejšia a milšia ako zanedbaná a hnusná. Takáto ani sa nepopravuje tak dobre, ako tá predošlá, lebo nežere s takou chuťou. Ani to netreba zabudnúť, že aký statok taký gazda. Dobrýzganý statok o tom svedčí, že gazda jeho nie je priateľom čistoty. Špinavý statok je opravdivé zrkadlo gazdu. Teda Gabriško môj, učte sa zo svojho príkladu, a od veľku dozerať prísne na lichvu. Umývajte, kefujte, utierajte, čechryte ju, a uvidíte že neobanujete. Veru ani kupci vás neobýdu.

— Poslúchnem vás sused, lebo vidím, že máte pravdu. S Bohom. Z.

Zadovažujte predplatiteľov pre

«Kreštan»-a!

Oznam.

S týmto všetkým dobrodincom chudoby a priateľom ľudu dávam na vedomie, že ešte vždy s vďačným srdcom príjmem láskavé príhlasy o knižočky «*Tridsaťročné jubiliám farárskeho úradovania*» a na «*Odrobinky svädby kánigalilejskej*», ktoré obetoval čo milodar na kostol lutišský náš známy dobrodinca chudoby, pán páter Zaosek. Cena je dľa možnosti ale aspoň 40 halierov. Chudobní moji farníci každú nedeľu modlia sa za všetkých dobrodincoch, ktorí sú im na pomoc pri stavaní a sriadení nového kostola.

V Lutišiach, dňa 18. apríla 1905. Ostat. pošta Ó-Besztercze, Trencsén m.

S hlbokou úctou sa značím a odporúčam

Ján Greben, farár.

DOPISY.

Z Prievidzského okresu.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Veľactený Pán Redaktor!

Ráče byť tak láskavý, týchto pár riadkov v našom obľúbenom «Kresfane» uverejniť.

Nikdy som nebral pero do ruky s takou radosťou ako teraz, keď na vedomie môžem dať všetkým ľuďom, že kráľ. Kúria dňa 14. apríla vypovedala sentenciu v ohľade petícií našej, a nariadila najširšie vyšetrovanie, aby na javo vyšly všetky nezákonnosti, ktorých sa liberáli najmä ale prézesi v čas voľby dopustili. Tri dni pretriasala kráľ. Kúria našu petíciu a fíškál Tetéltleny do 300 dôkazov mal oproti Csillagovcom. Týto mali dvoch fíškálov; zadali proti petíciu; povymýšľali rozličné žaloby na stranu [p. Brestyenského, že podplácal, že napájal voličov, že ich huckal oproti liberálom, že ľudáci ako špunt ožratí šli votizovať, preto že nevedeli vypovedať meno kandidátové; že prievidzky p. kaplán v ornáte kortešoval v Rástočnom; že tí, ktorých Csemnický a Szkyčák akožto prézesi volební odmrštili, nechceli hlasovať na Brestyenského, že tento pán verejne ukazoval plný pugylár, a dal aj dve koruny Jozefovi Ulrich, aby za ne zakúpil Kocúra; že u Brestyenského deň po deň sa pilo, na to sú svedkovia jeho vlastní paholci; že nedožerského rychtára so štrangom sme poviázali, a tak pratali k urne. Toto boly svedectvá liberálov oproti našim žalobám, a krivdám. Mysleli, že udusia s nimi pravdu, a že kr. Kúria Csillagimu dosúdi mandát. My sme po predku vedeli, že sa to nemôže stať, veď to každý videl čo sa robilo

deň voiebný. Keby to dovolene bolo, tak prestane zákon, prestane voľba, a ablegátom bol by ten, ktorého by prezes chcel mať. Teraz keď je už súd vypovedaný, keď liberáli dosvedčif budú musef, či je to pravda s čím stranu našu a p. Brestyenského obviňujú; keď naši svedkovia jedon do posledneho pod prisahou dosvedčia, že tu robily sa huncútstva, že dve sto voličov olúpili práva volebného, keď sami prezesi a hlavní korteši vyrukujú s tým, že na či rozkaz robili nezákonnosti: veru stratili všetok guráž, boja sa následkov, a sú ako obarení. Mysleli že ich obránia ti dvaja fíškali, a že v úkryte zostanú všetky huncútstva. No nestalo sa tak. Beda im! Mali by ste ich videt ako chodia, ako sa radia, a ako sa vyhovárāju. Sám prezes tak sa nalakal následkov, že dal svoj majetok na ženu prepísať, ako keby mu to pomohlo. Maju sa naplatif, možno aj na sedet. Hodní sú trestu.

Radujte sa, ľudáci privedzkého okresu, a keď vás budú citovať k výsledku, povedzte smele pravdu, lebo len tak sa splní žiadosť vaša aby p. Koloman Brestyenzsky bol vašim ablegátom.

S Bohom!

Michal Cachovan

Lutiša

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Dôstojný Pán Redaktor!

Úctive prosím, ráče nasledovné riadky uverejniť v našom obľúbenom «Kresfane».

Kus jara už prešlo a my tu ešte vždy v zime žijeme, starý snah ešte nezešiel a už zas nový padá. Hruža a strach preráza človeka, keď vidí tú veľkú biedu, v ktorej sa náš ľud nachádza. Statok nám ide od hladu podochnúť, už pár kusov lichvy padlo pre nedostatok krme. My sme sa znechali na to, že nás vláda zaopatrí, a dal si aj každý zapísať, koľko by každému bolo treba, či slamy a či sena. Ľudia dali i obligácie zo seba, ktoré vrchnosť odobrала. Včul nám ale nič neprichodí, ani slama, ani seno, ani obligácie. Odbavia nás vždy len so sľubami.

Bože a Pane. náš! Pomáhaj tomuto utrápenému ľudu. Ľudia chodia včul u nás na tak zvaný brost bukově lánske omlady. Sú to mladé konárky a tieto dávajú včul statku, takto si pomáhajú. Pluha sa u nás nikto ešte ani nedotknul a už máme 8-ho apríla. Sú to strašné výhlady. Veľká noc už blízko, aj svätého Jura a my sa sanokovať môžeme. Kedy že obrobíme to naše biedne pole. Bude sa teda u nás tohoto roku jarná práca voľakedy okolo Urbana začínať.

K tomuto ešte tohoto roku dostavujeme u nás kostol, čo je s veľkými farchami spojené. Dobrých a milosrdných ľudí voláme o pomoc, ale sa nám veru aj tej málo dostáva. Nadovšetko tej pánskej lásky nedostáva sa nám vo skutkoch milosrdenstva. Od tých v ktorých sme najväčšiu nádej skladali nodostali sme ničeho. A predsa na celom svete nenie sú ľudia tak veľkej biede vystavení ako tu. Mnohí by radi vyvandrovali, keby mali komu tie neúrodné golgoty predať. Svetská vrchnosť sa o nás nič nestará, na naše žaloby a stýžnosti len mnoho nasľubujú,

ale ničoho nedajú. Porcie ale a iné dane, kde vezmeš, tam vezmeš len plať, a to hodne plať, bo ti ináč kožu z hlavy zťahnu.

Náš duchovný otec je nám najväčším priateľom a dobrodincom; trápi sa chudáčik s nami a vlečie trpezlivo to ťažké bremeno tohoto biedneho života. Vidíme, že sa všemožne usiluje, napomáhať nás v našich zaujmoch a to nás ako tak uspokojuje. Je on opravdivý pastier svojho stáda, ktorý by aj život svoj dal za nás. Je on i sám chudíak v našej biednej fare, nedá toho ale ani znať na sebe a to povzbuduje i nás ku trpezlivosti. Veď len snáď aj nám dakedy veselsie slnečko zasvieti! S Bohom!

Ján Harmadek.

Programm spojenéj púte do Mariacelly.

V porade dňa 12. marca b. r. v Zohori vydržiavanej jednomyselne sa uzavrelo, že veľká púť do Mariacelly z údolia moravského pohne sa 6-ho mája, a síce nasledovnou cestou a týmto poriadkom:

6-ho mája osobitný vlak pre púť určený sobere v Kútoch pútníkov šaštinských a kútskych, ako i z celého okolia všetkých, ktorí chcú na pobožnosti účasť brať. Dial sadnú na vlak pútníci svätójánski, závodskí, malaeskí, štvrteckí, almášski, zohorskí, stupavskí, a tí, ktorí sa z okolia k nám pripojá. — Lamačania, dúbavčania a novo-veštania pojdú až do Marcheggu a tam dočkajú spoločný vlak. — Bystričania môžu sa spojiť s nami lebo v Dévénytó, alebo tiež až v Marcheggu. — Vo Viedni zostúpia z vlaku pojdeme do svätostefanského chrámu, kde sejdem sa s tými, ktorí prídu dráhou druhej strany, ako Gajar, Jakubov, Hochstettno, Uhorska Ves a Dimburg. — O pol 12 bude tichá sv. omša. Z kostola hneď nastúpíme cestu, aby sme na noc prísť mohli do Maria-Enzersdorfu.

7-ho pol 6 sv. omša a kázeň. pol 7 vyjdeme na cestu, obed bude v sv. Križi, na noc dojdeme do Haffenbergu a Altenmarku.

8-ho pol 5 sa vyjde a púť sa rozdvíja; jedni pojdú do Starej Mariacelly, iní ku Kristu Dornau; omše sväte až tu sa budú slúžiť. Obed na Kambergu; tu nás bude čakať vlak, ktorý nás odvezie do Liliensfeldu.

9-ho pol 7 sv. omša a kázeň. Obed v Tünnici, na noc sa dojde ku sv. Anne.

10-ho pol 7 sv. omša a kázeň. Obed vo Wiener-Brückl; na večer dorazíme do Mariacelly.

11-ho celý deň sv. spoveď a iné patričné pobožnosti.

12-ho o 5 spievaná sv. omša, po ktorej vydáme sa na zpiatočnú cestu. Obed v Neuhaussi, na noc do Luncu.

13-ho pol 7 sv. omša, potom vlakom do Rosenau, na noc ku sv. Trojici.

14-ho pol 7 sv. omša s kázňou. Z Rosenau vlakom do Krumnussbaum, na noc do Mariataferl.

15-ho pol 7 sv. omša, vlakom až do Viedne, tu obed; po obede osobitným vlakom do Kútoch.

Upozorňujeme pútníkov:

Ponevác dvaja, a síce jeden duchovný a jeden z vodcov pojdú po predku obstaráť noclahy, čo s útratami bude spojené, preto každý pútník sa musí po predku hlásiť u svojho vodcu a na tieto trovy 20 halierov zaplatiť. Takto sobrané peniaze každý vodca odošle do 15-ho aprila vel. p. farárovi Františkovi Gratzner (Láb, prešporská stolica) a spolu oznámi aj počet pútníkov, aby sa vedelo, pre koľkých sa majú noclahy a potrebné vlaky prichystať, a tak abysme v ceste nemali žiadne prekážky a nepríjemnosti.

Jestli-by direkcia dráhy žiadala kauciu pre osobitné vlaky, v tom páde dá sa Vám to zavčas na vedomie, aby každý pútník naňho pripádajúcu summu tomu istému vodcovi odovzdal, ten odošle peniaze dp. Gratznerovi, ktorému naležať bude o vlaky sa postarať.

Kňazov, ktorí chcú s nami putovať, prosíme, nech sa oznámia u dp. Jozefa Závodský v Mariatáli.

Prosíme a žiadame snažne všetkých pútníkov, aby celý programm prísne zachovali. Obzvláštne ale prosíme vodcov, aby počet pútníkov verne udali, lebo len tak môžeme všetko ku všeobecnému uspokojeniu obstaráť a vyhnúť všakovým nedorozumeniam.

Sprevádzať nás bude i p. dr. Anton Polakovič, katolícky lekár z Malaciek.

O lacnejšie lístky zadali sme prosbu k direkciám dráh.

Milliony katolíkov s najväčšou dôverou obracajú zraky svoje ku bl. P. Marii a menujú ju svojou Patrónkou. Táto dôvera tiahne statisíce na tie miesta, kde cítia zvláštnym spôsobom jej materinskú lásku. Táto dôvera vede i nás k nej do čarokrásnej Mariacelly, kde ona tak rada prijíma srdečnú detinskú lásku svojích čítateľov. Modliť môžeme sa síce kdekoľvek, ale neomilne isté je, že kde tolki vyšlyšania došli v rozličných záležitostiach, tam i naša modlitba bude prospešnejšia. Ľudia, aby videli krásne kraje, neľutujú únavy, ďaleko horami, dolami cestujú, a nám by snáď ťažko padlo pospiechať ta, kde spatriť môžeme tú Najkrásnejšiu medzi dcérami ľudskými, a kde Boh na jej prímluvu tak mimoriadne milosti rozdáva?

Preto katolíci moravského údolia, jestli máte spasiťelné žiadosti, ktoré nebe vzdor Vašich snáď dlhých prosieb ešte nevyslyšalo, podte! A keď všetci spojíme prosebné hlasy, nemožno, aby neprerazily nebesia! Matka Božia prednese modlitby naše pred Syna svojho, a On nás vyslyší. Poďme pod znakom vykúpenia a pod praporem Matky Nebeskej: Ona bude našim milostivým vodcom!

Horsa teda k Panne Marii Cellenskej!

Do videnia!

Dévény-Ujfalu, 24. marca 1905.

Ján Trubinyi,

farár a krajinský vyslanec.

Jozef Závodský,
správca fary v Mariatáli.

Frant. Gratzner,
farár v Lábu.

Upozornenie.

Po viackrátovom upozornení našom, opätovne musíme žiadať našich veľactených predplatiteľov, aby pri oznámení premeny bydliska nezapomenuli sdeliť nám aj najposlednejšie miesto prebývania svojho, lebo tým činom umožnia nám spešné a akurátne dopravenie časopisu na patričné miesto, kdežto v páde by toto oznámiť zameškali, expedícia naša nenie vstave poslať časopis na novú adresu patričných.

Administrácia.

Poranenia predchádzajú v každej domácnosti a čo i pri každej práci. Ku ochrane spôsobených rán a proti jejich znečisteniu treba teda voliť prostriedok najpotrebnejší, ktorý rany v čistote udržuje a chladivým účinkom bolesti mierni a tak ku snažnejšiemu hojeniu prispieva. Pochválne známa v tomto ohľade a preto všestranne v domácom lekárniectve zariadená je: «Pražská domáca masť» z lekárne B. Fragnera, c. a k. dvorného dodavateľa v Prahe. Možno ju obdržať i vo zdejších lekárňach. Vidz inserát.

Odkazy redakcie.

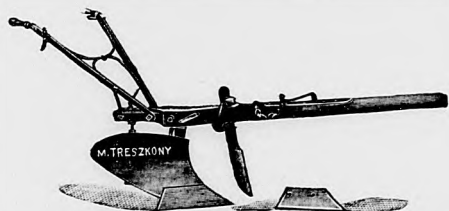
Georg Valenta, Lajosfalva. Odpoveď máte v prítomnom čísle.

Jozef Kovarik, Búr Szt-György. Čítajte Kresťana.

Ceny potravných článkov.

Úradne značené priemerné ceny za 100 kilogramov.
Pšenica: tiská K 18'10—18'75, peštianska K 18'05—18'65, belehradská K. 18'05—18'65, banátska (77 kilogramová) K. 17'90—18'65. — **Raž:** K. 14'35—14'55. — **Jačmeň** na krm K. 14'35—15'00. — **Ovos:** prvotriedny 14'60—15'00, druhotriedny 14'40—14'60. — **Kukurica:** K. 15'40—15'60.
Repica: K. 22'50—23'00. — **Prosó:** K. ————

Páni hospodári!

ako: mláťačky s ocelovými guľčkami, ktoré idú o polovicu ľahšie, než ktorékoľvek iné, žentúre, rajtáre, sečkové atd. — Cenníky zašlem na žiadosť zdarma a franco.

Michal Treskoň fabrikant hospodárskych strojov v Bytči (Nagy-Bitese).

Ti páni, ktorí by chceli za províziu prevziať zastupiteľstvo a odpredaj mojich strojov, nech sa o podmienky obrátia na mňa.

Len umia dostanete tie najlepšie, tohto času za najdokonalejšie uznánie hospodárske stroje

Lacné české perie.

5 kilo nové tmavé driapané 9 kor. 60 hal., lepšie 12 kor. Biele mäkké, jak páper 18 kor. — 24 kor. Biele ako snáh mäkké ak páper, driapané 30 kor. — 36 kor. Rozposielanie s dobierkou franco; zamene nie a nazpät prijae je pod touti výnimkou dovoľené jestli sa na po tové útraty vynahrada. **Benedikt Sachsel, Lobes 135** (pošta Pilsen Čechy.)

Múka.

č.	0	1	2	3	4	5	6
K.	28'60	27'60	26'80	26'00	25'20	24'80	23'70

č.	7	7½	8
K.	22'00	20'00	15'20

Otruby: K. 13'80, hrubé K. 13'80.

Datelinové semä: lucerna K. 94'00 do 110.00 za 100 kilogr.

Zemiaky: ružové K. 09'60—10'60, žlté K. 9'00—10'00 za 100 kilo.

Strova: Veľký biely bôb: K. 27'00—23'00, tmavý K. 18'00—19'00, drobný K. 28'00—29'00, tarkavý K. ———.

Hrach: K. 31'00—41'00. — **Šošovica** veľká čistá K. 40'00—44'00. — **Konopné semä:** K. 27'75—28'00. — **Lanové semä:** prima K. 18'00—19'00. — **Rasca:** K. 62'00—64'00. — **Mak:** sivý K. 53'00—54'00, modrý K. 56'00—57'00. — **Ladník:** K. 14'00 do 15'50. Všetko 100 kilogr.

Koloniálny tovar: **Cukor** rafinovaný K. 82'50—83'00, kockový K. 84'00—84'50, kandis biely K. 84'00, žltý K. 81'50 za 100 kilogr. s pobravnou daňou.

Petrolej: americký (*) vo veľkom prima K. 42'50 ruský (***) K. 41'00 za 100 klg.

Lekvár: srbský (1904) K. 23'00—87'00, slavonský (1904) K. 00'00—00'00 za 100 kilogr.

Na 8 dňovú próbu.

Poslem každému «á la Bonheur» gavalierske hodinky, ktoré majú s opravdivejiernej ocele shotovený vrchnák šlapké hodinky spohybujúcim a viditeľným balansom na 36 hodinových a prave sostavených kameňoch a spohybujúcim verkom. Savazujem sa po 8 dnoch hodinky spatky vziať a jejich cenu primavrátit. Riadna fabričná cena je s retiazkou a futrálom: 3 zl. tie isté I. jakosti a príliš šlopké: 4 zl. so zlatom a striebrom cifruvaným vrchnákom 4'80, so slatým plaque vrchnákom (5 roč na trvácnosť) 5 zl. Strieborné 6 zl., zlaté 30 zl. Ku každým hodinkám písobná 3 ročná záručka. Rozposielanie s dobierkou skrz prvý najväčší hodinkový sklad **MAX BÖHNEL** hodinár Wien, IV., Margarethen strasse 38, c a kr. úradom liferant 2

Pytajte zdarma a franco s 1000 obrázkamy opatrený cenník. Pozor! Niklové alebo ocelové «Strapa Roskopi» hodinky so zárukou 2 zl.

Len 4 zl.

Na 8-dňovú próbu

zašlem každému **elektrické s pozlátenými deklami remontuar-hodinky** na dobierku alebo za vopred poslané 4 zl. a zavazujem sa behom 8 dni hodinky nazpät prijat a ich cenu prinavrátit, keďže by hodinky nezodpovedaly. **Elektrické zlatodeklové remontuar-hodinky** opatrené

sú troma pružnými deklami a zlatu podobnou, lesk nemeniacou schránkou, ktorá je cestou elektriky so 14 karátovým zlatom obťahnutá, tak že ich od drahých zlatých hodiniek nemožno rozoznať a potrvajú za roky. Tieto hodinky opatrené sújemným pozláteným sostavením a za dobré chodenie ich prijmesa triročná písobná záruka. Ku každým hodinkám dáva sa jedno kožené vrecúško.

Jediný rozposielateľ na dobierku je len **LEO LATEINER**, sklad fabričných hodiniek. Viedeň, I., Wollzeile 17—29. III.

Telegram!

Sukne Lodenové, polovlnené, rôznych a stálych barev, 1 kus po 65—70 kr., sukne „Mandžuria“ (novinka!) po 1 zl. 20.1 zl. 25 kr. vyrábí a dobirkou zasiá: **Adolf Jelinek** v Lisku, p. p. Jimramov, Morava. Nehodící se zboží buď v ymením, aneb vezmu zpět a pen ízevratím; nespokojenosť vylou-čena! — Do 5 Kg. balíka se vejde 7 sukni! Vzorky zdarma franco!

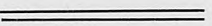
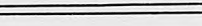
Oznam.

Processia do Vamberic pojde z Jablonice (nitránska st.) dňa 28. apríla o pol 4 hodine rano. Po železnici bude cesta 8 dní trvať. Navštívime Velehrad, Sv. Hostín, Sv. Kopeček a iné sväté miesta. Cesta ta a zpiatky koštuje 20 kor. Útrata je preto väčšia, lebo ideme na Sv. Hostín. Ti, čo chcjú s nami ísť z okolia Trnavy nech prídu 27-ho na noc do Jablonice. S hlbokou úctou v Jablonici **Pavel Pinkava**, spevák a služobník pútnikov marianských.

SCHICHT-MYDLO

„Jelen“ alebo „Klúc“
so známkou.

Najlepšie a najvýdatnejšie a tak aj najlacnejšie mydlo. Bez
 akýchkoľvek škodlivých čiastok!

Vsade k dostaniu! * Vsade k dostaniu!

Pri kupovaní ale obzvlášte na to pozorujme, aby každý kus mydla opatrený bol názvom „Schicht“ a s jednou hore označených ochranných známok.

Najlepšia kosa na svete je „kosa z delovej ocele generála Devetta“,

ktorá je z najvýbornejších kovov složená zhotovená je z najlepšej a najvýbornejšej delovej ocele, a s takou umeleckou vedou je dvojnásobne zahartovaná, že jej možnosť vzdorovania stojí na najväčšom stupni a prevyšuje všetko, čo sa v tomto obore nachodí.

Ochranná známka.

Jediný zadovažujúci prameň je

PAVEL SOHR, v SOMOGY-SZILL-É,

ku ktorému majú sa zaslať všetky dopisy a objednávky, týkajúce sa kôs generála Devetta

Ceny kosa generála Devetta	65	70	75	80	85	90	95	100 cm.
z delovej ocele sú:	95 kr.	1 zl.	1 zl. 05 kr.	1 zl. 10 kr.	1 zl. 15 kr.	1 zl. 20 kr.	1 zl. 25 kr.	1 zl. 30 kr.

Pri objednaní 5 kusov poštové výdavky znáša firma. Pri objednaní 10 kusov tiež dielňa znáša poštové výdavky a k tomu jednu kosu ešte zdarma zašle. — Za každú kosu z delovej ocele generála Devetta dielňa ručí a nezodpovedajúcu kosu dielňa bez všetkých útrat začaruje (ale zo skúsenosti vieme, že medzi 1000 kusami sa ani jedna zlá nenachodí.) Prává novota! Vyznačená koša zfhajúcim kľúčom 20 kr. «Diadal» náčinia ku nakutín, kladívko, a penka 85 kr. Amergánsky brúsiaci kameň pre kosu na svete najlepší 20 kr.

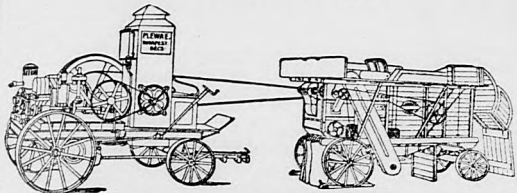
Objednávky sbierajúcim dáme osobitnú vzáctnu výhodu. — Každý nech si žiada cenník na dopisnici.

S kosou z delovej ocele generála Devetta pri jednom brúsení možno na diaľku 250—300 krokov kosíť. Jedno nakovanie dostačí na viac dní. Kosa z delovej ocele generála Devetta zhotovená je po ruke

Diamantová ocelová britva s trojročnou zárukou za 1 zlatý 50 krajciar. Cenná britvová pošva zdarma.

jedného riadneho kosca, vykovaná a vyprobovaná zašle sa so zárukou. Preto nech si nikto do tých čias kosu neobjedná, kým si od výšmenovanej firmy obrazkový cenník nežiadal, ktorý zdarma mu zašle.

B. DÉNES — BUDAPEST —
VI., Váci-körút 51.hlavne zastupiteľstvo a sklad Brauner a Klasek
nástupca meriča E. Plewa cis. a kral. privilegovaný
dielne Strojov. a Motorov.

dlá 1905. modelu shotovomé BENZIN-, GÁZ- a PARNÉ-

MOTORE

2-100 HP. Benzin-Lokomobile 2-20 HP.

Gázmotorné pumpovné sriadenia v každej veľkosti dlá sily
konskéja za každú hodinu s úsporovaním 2-3 halierov
chodných utrov. Lacne ceny a príjemne podmienky platenia.

Cennik zdarma.

Poriadní zástupcovia prijajú sa na vidiek.

BRAVY^{ho} MARIACELSKÉ
ŽALÚDKOVÉ KVAPKYsú všeobecne odporúčané pre ich otužujúci a
posilňujúci účinkovanie na tráviacu ústrojnosť. pri
nechutik jedlu, tráviacich zmatkoch a iných
žalúdkových neudoch.

V apatičkách vylúčné

Brávy^{ho} žalúdkové kvapky žiadajme

Josef Török apatekar v Budapešti.

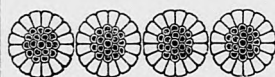
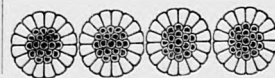
Žiadajte si cenník.Zdarma a bezplatne zašlem môj, v
slovenskej reči, bohate ilustrovaný cenník,
ktorý viac než 1000 obrazov obsahuje rozlič-
ných hodín, zlatých a strieborných pred-
metov ako aj hudobných nástrojov**HANNS KONRÁD**

I. hodinová fabrika a exportní obchod

BRÜX No. 1493. (Česko.)

Na milliony siahajúca nemožnosť plateniak tomu prinútilo fabrikantov na štoffy, aby nakopený
tovar, než by ho snád nespoľahlive platiacim borgovali,
ra dšej so značným spustením na cene jeho za hotové
peniaze širšiemu obecnstvu k službám prepustili. Na
prevedenie tejto akcie podobral sa**Országos Posztókitiveli Áruház**
Budapest, VIII., Rottenbiller-utca 1.Na vidiek rozposiela poštovou dobierkou na jedon mužský
oblek 3 metre jemného čierneho, tmavo-modrého,
šedého alebo barnavého **len za 5 zl.**
štoffu alebo kammgaru
Odporúčame k objednávkam, lebo hotovosť, ako sa to pre-
dvida, nebude dlho trvať. V zorky pre veľký obchod neposiela.**Oznamy * ***
*** * prijíma**
administracia**„Kreštan“****Budapest,**

Szentkirályi-úlica 28

500 Korúnvyplatím tomu, komu by po
upotrebovan. Bartillovej
ústnej vody, jedna fľaška
70 hl prinavrátilo sa bole-
nie zubov alebo zápach.
Z úst. (franko-Zasieka 95
h. osobyte). E. Bartilla-
Winkler, Viedeň (Wien) 19/1,
Sommergasse č 1. Žiadajte
si v lekárni Bartillovu
vodu na zuby. Kto by nám
oznámil nejakých napodob-
ňovateľov ten bude štedre
obdarený. Na miesta, kde
by táto voda nebola k dos-
taniu, pošlem 7 fliaš za
5 K 20 h. frankov. Jednu
fľašku nepošlem.**Zachovanie zdravého**
ŽALÚDKAspocívá hlavne na zachovaní, podporovaní a upravení dobrého
trávení a odstránení škodlivé zapečenia. Osvedčeným domá-
cim prostriedkom z účinných bylenných latek
pečlive pripraveným, ktoré užívaním podporujú
a upravujú trávenie, chuti k jedlu povzbuzuje
a mierne, bezbolastne precistenie pôsobí a tak
známé následky nestriednosti, pochybené diety,
nastudene a neprijemne zapečenie stolice na
pr. zahu, nadpnutie, tvorenie sa prezbytočnej
kyseľiny, krčovitej bolesti zmiernuje a odstra-
ňuje, jest Dra Rosi balsám pre žalúdok z
lekárne B. Fragnera v. Prahe. 1/2 fľaška 1 kor., 1 fľaška 2 kor.**VÝSTRAHA!** Všetky časti obalu opatrené sú ochran-
nou známkom.

Hlavný sklad v lekárni:

B. FRAGNER, c. a kr. dvor. dodovateľ

„u Černého orla“, PRAHA, Malá Strana čis. 203,

roh Nerudovej ulice.

Objednavky poštou vyr zuji se
obratem.Proti predeslání K 2.56 zasílá se velká
fľaška, proti K 1.50 malá fľaška frankov.
na všetky stanice Rakúsko Uhorska.Sklady v lékarnách celého Rakouska. Hlavný sklad u
Jozefa Töröka v Budapešti. I.**Pozvanie.**Gazd. potravný spolek v Pors. Szt. István
bežného roku apríla 29-ho odpoľudňa o 3.
hodine v miestnostiach školských drží svoje ročné
riadne valne shromaždenie, ktorému sa et.
údovia s tímto povolávajú.**Vec:**

1. Predložený ročných účtov dozorného výbora.
2. Oznam spolkového predsedí, o behu minulého rokú.
3. Uzavrenie ročnej odmeni spolkového zapisníka a
kassira.
4. Usporadanie menších neprevidených návrhov.
Hotové ročné počty budú verejnosti vystavené od
12-ho apríla do 29. v miestnostiach spolkových.
Pors. Szt. István, 1905. apríl 10-ho.

Správa.

Niet choroby vo vašom dome

ak si dáte doniesť chýrny

Kráľovský-balsamKráľu balsamov, ktorý je proti všetkým chorobám jedine
istý prostriedok a aj každý starý neuduh hneď vylieči; teda
ho treba v každom dome držať, lebo týmto chýrny balsamom
prekazi sa bolenie hlavy, lámka, pakostnica, reuma, bolenie
zubov a chrčba, trhanie v nohách, kolika, bolenie žalúdka atd:
slovom jediný istý liek proti každej nemoci je chýrny
Kráľovský balsam, teda nevyhnutne je potrebné, aby v každom
dome bol na pohotovosť. Cena veľkej fľaše 2 kor. s úplným návodom
o upotrebení. Môže sa dostať u Grósz-Nagy Ferencza apa-
tekára v Debreczene č. 17. Arany egyszervu gyógyszerár. V
Budapešti v Török Jozefovej apatičke, Király-utca 12. — S týmto
liekom môže sa objednať v celej krajine uznanú chýrnu hajduska
pomáda na bavuze, od ktorej za najkratší čas možno dostať
najpeknějšíe bavuze, 3 tegle za 1 kor. 50 hal.

Zajímavá rozprávka.

Opravdivá udalosť zo života. Vypráva Jozef Lindhof, Beocsin. Napodobný tisk zakázaný.

«No, teraz hovor!»

«Dnes veru sa neoslobodiš od nás!»

S týmto doliehavým vyzvaním na jedného starého strýka dotierala jedna spoločnosť, ktorá v nedeľu večer sedela okolo stola v hostinci «Pod Hviezdu».

Ten starček, ktorý zo susednej dediny bol, konečne sa podal a započal svoju rozprávku. Veľmi vzdychal, i slza mu vypadla z oka. Myslel na Marku, chudinu dobrú Marku, ktorá sa pred 8 dňami vystěhovala do studenej zeme. Marka, ktorá tohoto starčeka tak cítila jako druhého otca, pred smrťou mu vyprávala jednu udalosť, aby ju každému povedal, a na to bola žiadostivá celá obec.

Horniakovi manželia boli veľmi chudobní. Markin muž pred 4 rokmi vystahoval sa do Ameriky, a od toho času nedal ani chýru o sebe. Marka, jeho manželka, vynadávala si živnosť s praním šiat. Ťažkú prácu konala a okrem toho ešte chudina i mnoho trpela, lebo ju rozličná nemoc prenasledovala: **Klopania srdca, boľenia hlavy a závrat.** Ale nielen ona bola chorľavá, ruka božia siahla aj na jej malú dcérušku, ktorá bola škroľlavá a následkom otvorených rán tak zmrázčela, že na vzdor deväťročnému veku tak rečeno ani chodif nevedala. Chudina **vredy** mala na nohách, **oči vždycky boľavé**, hlavu jej **hampora** zahavila, jej malú tváričku **vredy** zašpatili. Marka užívala proti svojim aj dcériným neudom viaceraké balzamy a fluidy, o ktorých sa z novin a z kalendárov dozvedela, lež každý liek bez výsledku zostal. Jedného dňa Marka pracovala v pánskom dvore, vo veľkom koryte prala šaty. Z razu čez dvor beží jedon kováč nenazdajky rovno ku korytu a prevrhne ho, šaty vypadly a jedna čiastka sa aj zašpinila. Marka súc veľmi nervózna, prišla do veľkého hnevu. Kováča už i tak nemohla vystáť, lebo s divotvorným liekom všetkých v dedine liečil, ale Marka nedôverovala v ňom. Kováča poriadne zosnila a ešte dlho s ním šomrala

«Ten svetský klamár! Zaiste beží zas k nektorému nemocnému, ktorého obľázi s jeho divotvorným liekom». Pomstivá Marka zatvorila bránu, že by kováč nemohlo nazpät čez ňu prejsť.

O hodinu sa kováč navrátil a Marka sa škodoradostne usmievala, keď ho videla stáť pred mrežovou bránou.

«Dovoľte mi prejsť sestričko! Človek ani nevie kedy môže suseda potrebovať».

«Pravda, lebo práve vy môžete mi v nečom pomôcť. Asnád váš fluid by vyhojil moju nemoc? Poznám ja také bláznivosti, dala som ich už dost aj ja priniesť a predsa mi v ničom nepomohly».

«No duša moja, preto nemusíte môj fluid vysmievať. — Kto vie, čo ste vy za babraninys priniesť dala. Nehnevajte sa, že som vám asi pred hodinou nehodu zapríčinil, ale som mal veru veľmi ponáhlú cestu».

«Ja sa ale nazdám, že ste aj volnejšie mohli ísť», riekla Marka kováčovi.

«Ďakujte riekol, kováč, že ste ma nezadržala, lebo ináč by jedno nevinné dieťa bolo o život prišlo, a vy by ste bola príčinou bývala jeho smrti».

«Čo sa stalo?» pýtala sa Marka.

«Tam hľa na dolnom konci pri kostole jedno dievčatko nešťastne prešlo...»

«Tam o proti? Veď aj ja tam bývam. — Pri kostole? Jaj, snád to nebude len moja malá Terézka?»

«Malé deti sa hrali okolo vápenej jamy; jedno malé dievčatko padlo do nej, do ktorej práve teraz hasia vápno na reparovania kostola; na veľký kryk sbehli sa susedia a vytiahli oparené dievča».

«Zomrelo chůda», vykrykla Marka boľastne. «To malé dievčatko je moja Terézka, tam v našom dome hasia vápno. Ja vás prosím, povedzte mi, čo sa ďalej stalo?»

«Ľudia nevedeli jako jej majú pomáhať, lekář býva v 5 hodinovej dialke od našej obce. Na šťastia podrychtár, ktorého manželka pred Veľkou Nocou na krčte, hnatia a žalúdkové boľasti skoro zomrela, ale ju Fellerov Elsa-Fluid, ktorý som jej ja dal, vyliečil. hneď poslal ku mne pre Elsa-Fluid a preto som s ním tak utekal. Keby som Elsa-Fluid pár minútami neskoršie bol priniesol, tak by

to dievčatko už medzi anjelikmi bolo prebývalo. Teraz úfam, že dievčatko vyzdravie, vy sa ale presvedčite, že tie fluidy a balzamy, na ktoré ste takú hanu kydala, nesmiete stotožňovať s opravdivým Fellerovým Elsa-Fluidom, z ktorého som aj tej maličkovej dal užif. Preto dobre učiníte, keď si hneď dáte priniesť z Fellerovej lekárne v Stubici (Záhrebská stolica) jedon tučet Elsa-Fluidu za 5 korún, lebo od toho vaše dievčatko zaiste vyzdravie».

Marka padla na kolena pred kováčom, so slzami v očiach, boskávala jeho ruky a zajikave vyslovujúc vďaku, ponáhlala sa domov k malému dievčatku.

Za päť dní zahojily sa dievčatku popálené rany a o 4 týždne zmyzol aj nemilý vysypok, a ztratila sa i rheuma, a keď Marka ešte 2 tuety Elsa-Fluidu za 8 korún 60 halierov dala od Eugena V. Felleru, lekárniku v Stubici, Templom-utca 18 (Záhrebská stolica) priniesť a dievčatku užif dala, zmyzlo aj boľenie očí, jako aj inšie neudhy docela sa stratily. Marka potom aj sama užívala Elsa-Fluid, ktorý jej oproti srdcovému neudhu a boľeniu hlavy výborné služby konal.

A tak Marka, ktorá prvej všetky Fluidy vysmievala, teraz Elsa-Fluid na všetky strany každému odporuča za domáci liek oproti všetkým chorobám a každému vyprávala, že opravdivý Elsa-Fluid len u Eugena V. Felleru lekárniku v Stubici, (Záhrebská stolica) možno dostať, a že poštové útraty sám lekárnik platí, a vytrhla od všetkých iných jakýchkoľvek svetských fluidov, lebo jej lein Fellerov Elsa-Fluid pomohol. V tej obci si potom každý chválil jeho účinok zvláste oproti nechuti k jedlu, lámke, trhaniu údov, trpnutiu noh a rúk, kulhavosti, ruži, klaniu, boľeniu prs, boľeniu krku, hrdla ae drieku, priedusnice, boľeniu hlavy, očí, uši a zubov, nervosit, škroľlám, nočnému poteniu, horúčosti, zimu nici, chudokrvnosti a proti slabosti. Ľudia potom s Elsa-Fluidom spolu aj Fellerove Elsa-Pilulky (6 bedničiek za 4 koruny) si objednávali a ktoré oproti každému žalúdkovému neudhu, nesprávnému troveniu, páleniu obličiek, nadímaniu, kyslej stavu žalúdkovej, hlistam, detskému zrádniku, drženia k vracaniu, nemožnému spánku, bleďačke a proti mnohým iným nemociam s výtečným výsledkom účinkuje. Vidíte priateľa moji, toto mi vyprávala nebohá Marka, a len sa tak triasla, keď mi povedala, že ona sama bola skoro vraždelničkou svojho djetata, a že jedine Elsa-Fluid zachránil život jej malej Terézki. Čestný starček zamkol, lebo od vela hovorenia vyschlo mu hrdlo, chytró si do ližice vody pustil niekoľko kvapiek žltkavej tekutiny a prežrel; potom držiac flašku pred spoločnosťou, takto hovoril: «Čo som ja teraz užif, to je svetochýrni Elsa-Fluid, ktorý od kedy ho užívam, oslobodil ma od boľenia hrdla a priedušného katáru. Teraz tento divotvorný liek vždy pri sebe nosím». To bola rozprávka starčekova, ktorá sa veľmi chytró rozniešla po dedine. Kto bol chorý, hneď si dal priniesť Fellerov Elsa-Fluid o ktorom som potom aj sám iným ľuďom čítal, zvláste ale u mňa v dome v každej nehode pomohol. Minulej zimymnoho trpeli ľudia od prechladnutia, a keď sme sa v nedeľu v

... Marka padla na kolena pred kováčom, so slzami v očiach boskávala jeho ruky a zajikave vyslovujúc vďaku, ponáhlala sa domov k malému dievčatku.

kostole modlili, ľudia ustavične kašľaly a kýčali, tak že človek ani modlitbu nemohol riadne vykonať. Mnohí dostali nátku, influenzu zapálenia a dychacie neudhy, ale tieto v krátkom čase a na isto vyliečil Elsa-Fluid. Ešte aj od prievanu pochádzajúce nemoce jako nervositu, žalúdok, zoslabnutý zrak Fellerov Elsa-Fluid lieči. Zapáleniny, sarlach, vredy, chryplavost, zasolamovania, boľenie úst, zápach úst, maternica náhle zmizli, kt užíval Elsa-Fluid: tak aj striedavá zimnica, zamdletia, potenia, pupence, svralavost, vysypok, nehody pečene, zmrzliny atď, v krátkom čase sa stratia. Ľudia každodenne píšu podakovacie listy lekárnikovi Eugen V. Fellerovi do Stubice a s najväčšou úctou chovajú sa k nemu. To ale aj zaslúži, ponevác nie len chori ale aj zdraví ľudia užívali Elsa-Fluid na posilnenia nervov, na občerstvenia a okrášlenia tváre, na umývanie hlavy oproti prpolnám a vypršaniam vlasov s výborným výsledkom. Kto si objedná Elsa-Fluid od Felleru, bude mi ďakovať, že som mu tento výborný liek naradil, len sa chráňte od všeliakých napodobnených fluidov, ale dajte si ho priniesť pod nasledujúcou adresou: Eugen V. Feller, lekárnik, Stubica. Templom-utca 18 (Záhrebská stolica).